

Internkontroll – återsökning av statsbidrag för utbildningskostnader från Migrationsverket

Kontrollpunkter enligt internkontrollplan 2019

Kontroll av rutiner som säkerställer att kommunen får del av de ersättningar som man har rätt till inom respektive område.

Kontrollmetod

Stickprov och granskning av nuvarande rutiner och processer.

Resultat

Ersättning för asylsökande elever i gymnasieskolan

Kommuner som ger asylsökande barn och elever skolundervisning får ersättning för detta. Kommunen kan även få ersättning för barn som påbörjat en gymnasieutbildning före 18 års ålder och som har rätt att fortsätta utbildningen enligt skollagen. Ersättningen består av ett fastställt schablonbelopp per utbildningsform och kalenderår.

Kommuner som ger asylsökande barn utbildning är ersättningsberättigade. Ersättningen kan ges för max tio perioder om fyra veckor under ett kalenderår. Det innebär att kommunen för varje sådan påbörjad period kan få 10 procent av nedan angivet årsbelopp. Endast skolgång under höst- och vårtermin ersätts.

Migrationsverkets schablonbelopp för 2019 anges nedan:

- 53 400 kronor per år för en elev i förskoleklass
- 104 800 kronor per år för en elev i grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola
- 119 100 kronor per år för en elev i gymnasieskola och gymnasiesärskola

Inför 2018 genomfördes ett omfattande arbete med att tydliggöra rutiner för återsökning av bidrag för utbildningskostnader från Migrationsverket.

Schablonbidraget söks två gånger per år, ibland kvartalsvis. Utbildningsförvaltningen reviderade rutiner har tillämpats från och med april 2018. Enligt rutinerna ska en rapport användas som genererar de data som behövs för rapportering till Migrationsverket från elevregistreringssystemet. För att rapporten ska fungera väl behöver rätt data vara registrerad i systemet. I samband med 2018 års internkontroll konstaterades att återsökningen av ersättning för asylsökande elever fungerade ändamålsenligt utifrån det stickprov som då genomfördes.

I samband med översynen av rutinerna för återsökning har även arbete pågått för att ta fram en rutinbeskrivning för registrering av nyanlända elever i kommunens elevadministrativa system. Rutinbeskrivningen är ännu inte färdigställd.

I Migrationsverkets beslut för 2018 års andra kvartal, 1 april 2018 till 15 juni 2018 (senaste beslutet) framkommer att en stor andel av ansökningarna avsågs. Linköpings kommun ansökte om ersättning för utbildningskostnader för totalt 160 individer, beräknat ansökt belopp 5 317 380 kr. Av dessa avsågs totalt 2 054 970 kr och Linköpings kommun beviljades 3 262 410 kr i ersättning.

Avslagen skedde på olika grunder:

- Linköpings kommun betraktas inte som elevens hemkommun och därför kan inte ersättning beviljas.
- Individerna har påbörjat gymnasiestudier efter 18 års ålder. I flera fall har elevernas ålder skrivits upp enligt Migrationsverkets system.
- Ansökan avser kommunplacerade elever och omfattas därför inte av asylersättningsförordningen.
- Individerna är utresta.

Stickprovskontroll har genomförts av att ansökan om ersättning för utbildningskostnader har gjorts för asylsökande elever. Senaste beslutet från Migrationsverket är för utbildning bedriven under kvartal två 2018. Stickprovet omfattade 25 asylsökande elever inom gymnasieskolan i Linköping, både fristående och kommunala gymnasieskolor, introduktionsprogram och nationella program, födda mellan 98-00. Samtliga av 25 eleverna återfanns i ansökan. Utbildningsförvaltningens automatiserade rapport från elevregistreringssystemet bedöms därför fungera ändamålsenligt för att identifiera och sammanställa asylsökande elever för ansökan om ersättning från Migrationsverket.

Vid närmare granskning av det senaste beslutet från Migrationsverket framkommer att den mest frekvent förekommande grunden till avslag utgörs av att Migrationsverket anser att eleverna ej har Linköpings kommun som sin aktuella hemort. Totalt antal avslag uppgick i senaste beslutet till 73 stycken, varav 45 stycken gjordes med anledning av att eleven av Migrationsverket bedöms vara hemmahörande i annan kommun. I skollagens 29 kap. 6§ framkommer:

”...För den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här avses med hemkommun den kommun som han eller hon stadigvarande vistas i eller, om han eller hon saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som han eller hon för tillfället uppehåller sig i.”

Det är elevens hemkommun som har betalningsansvaret för elevens studier och även den kommun som har möjlighet att ansöka om statlig ersättning för utbildningskostnader för asylsökande. Linköpings kommun ska i de fall kommunen ger utbildning åt andra kommuners elever få täckning för dessa kostnader genom interkommunal ersättning från elevens hemkommun.

Utifrån ovanstående kan konstateras att Linköpings kommuns elevregistreringssystem saknar korrekta uppgifter angående vilken kommun som eleven är hemmahörande i vilket får som konsekvens att kommunens ansökan om statlig ersättning för utbildningskostnader avslås. För att Linköpings kommun ska få täckning för kommunens kostnader är det således nödvändigt att de kommuner som uppges vara elevens hemkommun ansöker om denna ersättning och att Linköpings kommun sedan debiterar dessa kommuner interkommunal ersättning i egenskap av anordnarkommun.

Rekommenderade åtgärder:

- Ökad regional samordning kring återsökning av statliga medel för asylsökande elever i gymnasie- och gymnasiesärskolan.
- Säkerställa att elevregistreringssystemen är uppdaterade med korrekt data gällande vilken kommun som eleverna är hemmahörande i, antingen på uppgift från andra kommuner, Migrationsverket eller skolan/eleven, samt genom detta säkerställa att Linköpings kommun får rätt till interkommunal ersättning från elevens hemkommun.
 - Översyn av utbildningsförvaltningens automatiserade rapporter för återsökning av ersättning för ersättning från Migrationsverket. Rapporten

behöver sannolikt kombinera information både från Extens och den regionala elevdatabasen för att säkerställa att samtliga elever kommer med i ansökan på ett korrekt sätt.

- Färdigställa påbörjad rutinbeskrivning för registrering av asylsökande nyanlända elever i kommunens elevadministrativa system samt förankra denna i verksamheten.

Ersättning för asylsökande elever som påbörjat nationellt program efter 18 års ålder

Asylsökande ungdomar över 18 år saknar enligt skollagens 29 kap. 3 § rätt att efter studier på ett introduktionsprogram påbörja utbildning på ett nationellt gymnasieprogram. Det finns dock inget som hindrar att kommunen ändå erbjuder utbildning på nationella program för asylsökande ungdomar som fyllt 18 år.

Bildningsnämnden fattade i april 2018, § 49, beslut om att asylsökande ungdomar som är 18-19 år, bosatta i Linköping har rätt att söka och vara med i antagningen till de nationella programmen i gymnasieskolan.

Kommuner kan från den 1 juni 2018 få ersättning för elever som utöver skollagen erbjuds nationellt program efter 18 års ålder, under förutsättning att eleven omfattas av 1 § LMA (Lagen om mottagande av asylsökande), det vill säga är asylsökande och:

- har rätt till bistånd enligt LMA, det vill säga rätten bistånd ska inte ha upphört, och
- har påbörjat ett introduktionsprogram innan 18 års ålder, och har därefter
- påbörjat ett nationellt program efter 18 års ålder, dock senast under det första halvåret eleven fyller 20 år.

Rätten till ersättning gäller för kostnader från och med januari 2018 och utgår i form av ett fastställt schablonbelopp för utbildningsformen och kalenderår. För 2019 gäller följande:

- 119 100 kronor per år för en elev i gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Senaste ansökan (kvartal 3 och 4 2018) som finns för målgruppen omfattar totalt 24 individer. Stickprovskontroll har genomförts på 15 elever av dessa. Samtliga av dessa elever var aktiva under aktuell period på ett nationellt program i Linköping. Samtliga av dessa elever påbörjade utbildningen på det nationella programmet efter 18 års ålder. 13 av dessa elever har tidigare varit aktiva på ett introduktionsprogram inom Linköpings kommun. Resterande två har inte varit aktiva på introduktionsprogram inom Linköpings kommun eller hos någon av de andra samverkande Östgötakommunerna. Inskrivningsdatum för dessa elever är 2015 respektive 2016, då på två kommunala grundskolor i Linköping. Eleverna har fullföljt studier för behörighet till nationellt gymnasieprogram inom grundskolan och är således inte en del av den ersättningsberättigade målgruppen.

Mot bakgrund av ovanstående kan konstateras att det råder oklarheter om utbildningsförvaltningens automatiserade rapport fungerar ändamålsenligt för att ta fram underlag för ansökan om ersättning för asylsökande elever som påbörjat nationellt program efter 18 års ålder.

De automatiserade rapporterna är framtagna för Linköpings kommuns elevadministrativa system Extens. I detta system finns uppgifter nödvändiga för ansökan så som invandringsstatus, dossiernummer, inskrivningsdatum etc. Extens saknar emellertid korrekta uppdaterade uppgifter för elever på fristående gymnasieskolor. En nyanländ elev som efter erhållen behörighet på ett introduktionsprogram söker utbildning på ett nationellt program vid en fristående gymnasieskola riskerar således att inte komma med i rapportens

sammanställning. Korrekta uppgifter om elevernas skolplacering hos fristående gymnasieskolan finns i den regionala elevdatabasen (OEDB).

Rekommenderade åtgärder:

- Översyn av utbildningsförvaltningens automatiserade rapporter för återsökning av ersättning för ersättning från Migrationsverket. Rapporten behöver sannolikt kombinera information både från Extens och den regionala elevdatabasen för att säkerställa att samtliga elever kommer med i ansökan på ett korrekt sätt.

Ersättning för tillståndssökande barn och elever

Den 1 juli 2018 trädde lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande i kraft, den så kallade gymnasielagen. De nya bestämmelserna i lagen innebar att personer som fått eller annars skulle få ett beslut om utvisning kunde få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om de uppfyllde vissa övriga krav. Ungdomarna som omfattades av lagen (nationellt ca 9 000 unga vuxna) hade fram till 30 september 2018 på sig att ansöka om uppehållstillstånd för gymnasiala studier. De skolformer som var aktuella för gymnasiala studier är följande:

- gymnasieskola (introduktionsprogram eller nationellt program) eller gymnasiesärskola
- annan motsvarande utbildning, vilket avser studier på gymnasial nivå vid o kommunal vuxenutbildning (komvux) o den särskilda utbildningen för vuxna (särsvux) eller folkhögskola, eller
- en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller särsvux.

Alla personer som ansöker om uppehållstillstånd kan benämnas tillståndssökande, exempelvis en person som söker tillstånd på grund av arbete, studier eller som anhörig till någon bosatt i Sverige.

Kommuner och landsting kan få ersättning för vissa kostnader **endast** för de tillståndssökande personer som efter inresa till Sverige har sökt uppehållstillstånd och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här medan ansökan prövas, enligt 1 § första stycket 3 LMA. Sådana särskilda skäl finns enligt Migrationsverkets bedömning, endast för så kallade gymnasiestuderande, det vill säga

- personer som ansöker om uppehållstillstånd med stöd av 16 e och f §§ lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (tillfälliga lagen), den så kallade ”**gymnasielagen**”, och antingen har ett lagakraftvunnet beslut om utvisning eller som inte längre återoppar skydds skäl utan endast tillstånd med stöd av 16 e eller f §§ i den tillfälliga lagen
- personer som för sent, det vill säga efter att ett beviljat uppehållstillstånd för gymnasiestudier enligt tillfälliga lagen upphört att gälla, ansöker om fortsatt tillstånd på oförändrade villkor.

Kommuner som ger tillståndssökande elever skolundervisning får ersättning för detta från Migrationsverket.

Ersättningen kan ges för max tio perioder om fyra veckor under ett kalenderår. Det innebär att kommunen för varje sådan påbörjad period kan få 10 procent av nedan angivet årsbelopp. Endast skolgång under höst- och vårtermin ersätts.

Migrationsverkets schablonbelopp för 2019

- 119 100 kronor per år för en elev i gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Linköpings kommuns senaste ansökan om utbildningskostnader för tillståndssökande barn och elever gäller kvartal tre och fyra 2018. Ansökan omfattar endast en elev vilken identifierats som tillståndssökande genom utbildningsförvaltningens automatiserade rapport ur elevadministrativa systemet Extens.

Elever som fått tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga gymnasielagen erhåller ett fullständigt personnummer till skillnad från asylsökande elever. När eleven övergår från asylsökande till tillståndssökande ska detta registreras i Extens. Görs inte detta faller kommunens möjlighet att identifiera denna grupp då eleverna har ett fullständigt personnummer.

I samband med denna internkontroll har en separat förfrågan gjorts till Migrationsverket. Förfrågan gällde samtliga individer med Linköpings kommun som vistelse kommun som erhållit uppehållstillstånd med stöd av gymnasielagen. I Migrationsverkets underlag framkommer att totalt 82 individer hemmahörande i Linköping erhållit uppehållstillstånd för gymnasiala studier. Ca 80 % av dessa befinner sig på introduktionsprogrammet språkintrödn, ca 11 % på nationella gymnasieprogram, resterande elever återfinns på andra introduktionsprogram och inom yrkesinriktad vuxenutbildning. Dessa elever borde således under en period hösten 2018 tillhört gruppen tillståndssökande i väntan på deras tillfälliga uppehållstillstånd.

30 stycken av de totalt 82 individerna återfanns med tillfälliga personnummer i Extens, resterande elever hade fullständiga personnummer.

Utifrån ovanstående kan konstateras att kommunens rutiner för registrering av nyanlända tillståndssökande i de elevadministrativa systemen brister. Utbildningsförvaltningens automatiserade rapport saknar därför förutsättningar att på ett ändamålsenligt sätt ta fram underlag för återsökning av utbildningskostnader för tillståndssökande barn och elever. En rapport över elever inom denna målgrupp behöver även innefatta studerande inom vuxenutbildningen, vilket nuvarande rapport saknar då information endast hämtas ur Extens.

Rekommenderade åtgärder:

- Säkerställa att det finns rutiner och tydlig ansvarsfördelning inom utbildningsförvaltningens verksamheter som ger förutsättningar till kontinuerlig uppdaterad information om förändringar i nyanländas status, ex. när en elev övergår från asylsökande till tillståndssökande.
- Säkerställa att korrekta uppgifter om ovanstående registreras i de elevadministrativa systemen.
- Översyn av nuvarande rapport/rutiner gällande återsökning av utbildningskostnader för tillståndssökande barn och elever utifrån att målgruppen kan befinna sig **både** inom gymnasie- och gymnasiesärskolan samt vuxenutbildningen.